אגרות הראי"ה - כרך א' - אגרת קפ

תמצית האגרת

תאריך ומקום: י' טבת תרס"ט - יפו

נמען: הרב יונתן בנימין הלוי הורוביץ

הרב קוק שמח על ההתחלה בפתח תקווה. הרב קוק מסכים שגיסו של הורוביץ יקבל משרה במקום רחוק, כי בכל מקום שאפשר להשפיע אמונה אסור לעמוד מנגד. בעניין משרת החכם באשי - אינו בקי בפוליטיקה, אבל יסייע שלא ישב בה מי שאינו תלמיד חכם. הגיליון הראשון של כתב העת 'הניר' נדפס ובו מאמר שלו. 'הניר' צריך ללכת 'בדרך הרחבה של המדע', ויש להשיג לו רישיון רשמי.

עיקרי הדברים

- פעולה חינוכית בפתח תקווה.
- השפעת אמונה בכל מקום.
- כתב העת 'הניר' - דרך המדע.
- בקשה לתוצאות הבחינות בפתח תקווה.

נוסח האגרת עם ביאור

בגרסה זו משולב ביאור בתוך נוסח האגרת. הביאור מופיע כך: [בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת] *והוא אינו חלק מלשון האגרת.*

ב"ה[1], עה"ק[2] יפו ת"ו[3], י' טבת תרס"ט[4].

לכבוד ידידי הרב המאוה"ג[5], יקר מחכמה ומכבוד, מו"ה[6] יונתן בנימין הלוי איש הורוויץ שליט"א[7], שלו'[8] וברכה.

מכתבי כתר"ה[9] הנכבדים הגיעוני. ואשמח מאד על ההתחלה אשר נעשתה לטובה בפ"ת[10]. ואם כי הדברים עוד צריכים חיזוק, נבטח כי יעזרנו ד' ויגמר בעדנו את אשר החילונו לעשות.

וע"ד[11] גיסו של כבוד אדוני, הרב רש"פ[12]. לדעתי כל מקום שאנו מוצאים, אפילו כמלא חודה של מחט סידקית, [פתח קטן כחוד מחט (על פי שיר השירים רבה ה)] שנוכל להשפיע על ידו, אמונה

---

1 ב"ה - ברוך השם
2 עה"ק - עיר הקודש
3 ת"ו - תבנה ותכונן
4 תרס"ט - השנה תרס"ט (1908/1909)
5 המאוה"ג - המאור הגדול
6 מו"ה - מורנו הרב
7 שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
8 שלו' - שלום
9 כתר"ה - כבוד תורתו רום הדרתו
10 בפ"ת - בפתח תקוה
11 וע"ד - ועל דבר
12 רש"פ - רבי שמואל פ... - שם אדם

ויראת ד' טהורה בלב בנינו, בכל מקום שהם, ובאיזה מצב שהם, אסור לנו לעמוד מנגד. ע"כ[13] הנני בפה מלא מסכים, שיקבל כ'[14] גיסו נ"י[15] את המשרה, ויבאו לנו בנים נאמנים גם ממקום נדח זה, בעה"י[16].

בדבר המכתב של הגדולים בענין הח"ב[17], [בעניין החכם באשי, הרב הראשי של האימפריה העות'מאנית, שנבחר אז] הנה לע"ע[18] איני מוצא לעצמי שום עבודה בזה, מפני שאינני בקי במהלכים של פוליטיקה זו. אך אם יש לכבוד הדרתו איזה מקום מיוחד בענין זה, ששם תהיה לתועלת איזו פעולה מצדי, כמובן שלא אמנע בר, להכריע את הכף כמה דאפשר, - שלא ישב על כסא הרבנות הבשיית [משרת החכם באשי] מי שאינו בגדר ת"ח[19] וירא"א[20], - לפי כח ידי הכהה.

ע"ד[21] "הניר", ["הניר", מאסף ספרותי-תורני שיצא אז בירושלים] הנה נדפס הגליון הראשון, ששם יש מאמר ממני. וכפי הנראה בשבוע הבע"ל[22] תגמר החו' הראשונה בעה"י. ואני חושב, שאת "הניר" בעצמו נוכל לבסס בהמשך הזמן, שיהיה הוא הירחון שאנו חפצים בו. וכבר הודעתי לכי[23] ידידי, דעתי שעלינו ללכת בדרך הרחבה של המדע בעז לאלהים, ועם זה יצורפו לנו מאמרים מעשיים, בהמשך הזמן, אשר יחזקו את מטרתנו להקים ניר היהדות האמיתית בכח התורה והמצוה על אדמת הקודש. והנה כעת יש להשיג רשיון רשמי בעד סך מצער, [בעד סכום קטן] לא יעלה לעשרה נאפי', [עשרה נפוליאונים, מטבע זהב] וראוי לדעתי לרכוש לנו כח זה, וצור ישראל יהי'[24] בעזרנו, לאמץ ולחזק את כל החיל אשר נגע אלהים בלבבם, [שמואל א י', כו] ומעשה ידנו יכונן. והנני בזה ידידו הנאמן, קשור בחבלי אהבת נפשו העדינה,

הק' אברהם יצחק ה"ק הנ"ל.

אולי יודיעני כבוד הדרתו, עד כמה תגיע ידו להוצאת הירחון בכל חודש, כדי שנדע לימים הבע"ל בעה"י, עד כמה נוכל לשכללו בכמות ובאיכות. כי נכון שלא לקמץ ג"כ[25] בהוצאה של שכר סופרים, במקום שהענין דורש.

אבקש בזה מכתר"ה[26], להודיע בטובו לועד החינוך בפ"ת, לשלח גם לידי את התוצאות של הבחינות בכל חודש, כמו שישלחו לועד הירושלמי. הנ"ל[27]

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א׳-ד׳

---

13 ע"כ - על כן
14 כ' - כבוד
15 נ"י - נרו יאיר
16 בעה"י - בעזרת השם יתברך
17 הח"ב - החכם באשי
18 לע"ע - לעת עתה
19 ת"ח - תלמידי חכמים
20 וירא"א - וירא אלקים
21 ע"ד - על דבר
22 הבע"ל - הבא עלינו
23 לכי - לכבוד
24 יהי' - יהיה
25 ג"כ - גם כן
26 מכתר"ה - מכבוד תורתו רום הדרתו
27 הנ"ל - הנזכר לעיל